

PÖYTÄKIRJA

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan kokous 28.8.2024

1 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kuntalain 58.2 §:n mukaan muu toimielin kuin valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Esitys: Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös: Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

2 Työjärjestyksen hyväksyminen

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta 28.8.2024

Esitys: Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös: Hyväksyttiin esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

3 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Edellisen kokouksen 5.6. pöytäkirja on ollut neuvottelukunnalla tarkastettavana.

Esitys: Hyväksytään pöytäkirja.

Päätös: Hyväksyttiin pöytäkirja.

4 Miten Koto24- ja TE25-uudistukset muuttavat Vantaan palveluita?

Vantaa on valmistautumassa muutokseen, jossa julkisten työvoimapalveluiden tuottamisvastuu siirtyy valtiolta kunnille 1.1.2025. Kunnalla on kokonaisvastuu kotoutumisen edistämisestä ja peruspalveluiden soveltuvuudesta maahan muuttaneille. Palveluiden yhteensovittaminen vaatii monialaista yhteistyötä, ja uudistukset muuttavat sekä rakenteita että palveluita. Vieraskielisten ja kotoutujien palveluiden palvelupäällikkö Suvi Lindén kertoo, missä tällä hetkellä ollaan menossa ja mitä vuoden vaihteen jälkeen on odotettavissa.

Käsittely: Lindén avasi uudistusta ja kertoi, että Vantaan työllisyys- ja kotoutumispalveluiden visiona vuodelle 2028 on olla Suomen johtavat palvelut. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää uudistuksia palveluiden

organisoinnissa ja tiivistä ja monipuolista yhteistyötä kunnan sisällä ja kumppaneiden kanssa. Onnistumista mitataan monilla eri ulottuvuuksilla sekä määrällisesti että laadullisesti. Lähtökohtana on, että työ on päämäärä kaikille asiakkaille taustasta riippumatta. Vantaan kaupungin elinvoiman lisäämiseksi keskeistä on kansainvälisten osaajien houkuttelu ja yritys kentän kehittäminen.

Työvoimapalveluiden tuottamisvastuun siirto kuntaan vaikuttaa työllisyyden ja kotoutumisen palveluiden organisoitumiseen monin tavoin. Lindén totesi, että iso osa palveluista on lakisääteisiä, joitten mukaan täytyy toimia. Hän kuvasi uutta palvelurakennetta ja siihen sisältyviä ydinprosesseja todeten, että monia asioita tehdään jo nyt, mutta uudistuksen myötä tehdään entistä selkeämmin ja laajemmin. Vantaalle on tulossa on kolme asiakasyksikköä: työllisyyspalvelut, kansainvälisten asiakkaiden palvelut ja kuntalaispalvelut, joiden alle tulee useita tiimejä. Suurin kokonaisuus on Työtä palvelutorikokonaisuus, jonne ohjataan noin 10 000 asiakasta. Valmennuspalvelut tarjoavat pitkäkestoisempaa osaamisen kehittämistä monialaisena yhteistyönä samaan tapaan kuin nyt. Monikulttuurinen Vantaa -kokonaisuus vastaa hyvistä väestösuhteista ja tekee kansainvälistä yhteistyötä ja verkostoyhteistyötä. Täysin uusi kokonaisuus on Kotoutumisen palvelut, jonne juurrutetaan Neuvova Vantaa -hanke. Kaikkiaan uudessa organisaatiossa on 370 työntekijää, joista 215 siirtyy vuoden vaihteessa TE-toimistosta.

Kotoutumislain kokonaisuudistus tuo kunnalle kaksi roolia. Kunnalla on toisaalta kokonaisvastuu kotoutumisen edistämisestä sisältäen mm. pakolaisten vastaanoton koordinoinnin ja työvoiman ulkopuoliset maahan muuttaneet, ja toisaalta työvoimaviranomaisen tehtävät kotoutuja-asiakkaiden osalta. Vastuut limittyvät, sillä ne toteutetaan samassa yksikössä kansainvälisten asiakkaiden palveluissa.

Lindénin mukaan Vantaan tavoitteita määrittää kotoutumisajan lyheneminen 2 vuoteen lakiuudistuksen myötä. Se pakottaa käyttämään ajan tehokkaasti niin, että asiakkaalla on mahdollisimman vähän odottelua. Haasteena on pakko järjestää palvelut ilman, että asiakkaalla olisi velvollisuutta osallistua niihin. Linjauksia odotellaan vielä. Kaikille kotoutujille tarjotaan samat alkuvaiheen palvelut. Työvoiman ulkopuolisille pyritään löytämään paras mahdollinen polku. Lindén totesi, että tällä hetkellä törmätään asiakkaisiin, jotka ovat asuneet Vantaalla pitkään, mutta eivät ole löytäneet palveluihin. Työn alla on myös kotoutumisen palveluiden kaupunkitasoinen koordinaatio ja Welcome to Vantaa -kulttuurin kehittäminen koko kaupungin yhteisenä asiana. Ajankohtaisina asioina Lindén mainitsi laajat rekrytoinnit, kunnan kotoutumispalveluiden kokonaiskoordinoinnin yhteistyössä muiden toimialojen ja hyvinvointialueen kanssa, verkkosivu-uudistuksen sekä viestinnän käynnistymisen.

Keskustelussa nousi esille pitkään Vantaalla asuneiden naisten tilanne sekä miten palvelut saadaan toimimaan kesken kotoutumisajan Vantaalle muuttaneille.

Esitys: Kuullaan esittely, keskustellaan yhdessä ja merkitään tiedoksi.

Päätös: Kuultiin esittely, keskusteltiin yhdessä ja merkittiin tiedoksi.

5 Kotoutumishjelman valmistelu

Uuteen kotoutumislakiin on kirjattu kotoutumishjelman laatimisvelvoite. Kyseessä on eri ohjelma kuin viime joulukuussa hyväksytty kotouttamishjelma. Nyt valmisteltava ohjelma on suunnattu maahanmuuttajille, ja se kokoaa yhteen kaiken kotoutumiseen liittyvän tiedon. Tavoitteena on verkkopohjainen ja saavutettava kattava palvelutarjotin. Suvi Lindén ja suunnittelija Mikael Isoaho kertovat ohjelman valmistelusta.

Käsittely: Isoaho kertoi, että kotoutumishjelmasta säädetään 1.1.2025 voimaan tulevassa laissa. Käytännössä se on kuntalaisten ja työntekijöiden käyttöön tuleva palvelutarjotin, jonka painopiste on kotoutumisen alkuvaiheen palveluissa. Isoaho muistutti, että kotoutumishjelma on eri asia kuin strategisemman tason kotouttamishjelma 2023–2026. Hän kävi läpi taustalla olevat lakipykälät ja totesi, että ne ovat tärkeitä, mutta kunta saa kuitenkin paljon vapautta palvelujen järjestämisessä. Ohjelmaa on valmisteltu laajapohjaisissa työpajoissa keväällä ja valmistellaan vielä syksyllä. Olennaista on koota kaikki kotoutumiseen liittyvä tieto yhteen niin, että mukana on vahva alueellinen näkökulma, ja huomioida erilaiset asukkaat erilaisine elämäntilanteineen. Ohjelmassa näkyy kokonaisvaltainen hyvinvointi, työllisyys, toimijuus ja osallisuus, ja asukas saa sen avulla ajantasaisen faktatiedon. Ohjelmavalmistelu liittyy läheisesti työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen verkkosivujen uudistukseen. Valmistusta pitää olla joulukuussa 2024, mutta kehittämistyö jatkuu 2025 puolella.

Keskustelu: esille nousi muun muassa vertailu hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmässä (hyte) tehtävään hyte-palvelutarjottimeen, järjestöjen osallistuminen valmisteluun, muutokset tavallisen työnhakijan näkökulmasta sekä uudet toimintamallit kuten esimerkiksi tuetut oppisopimukset, tiiviimpi yhteistyö yritysten ja hyvinvointialueen kanssa sekä läpileikkaavat asiakasryhmät kuten nuoret ja työvoiman ulkopuolella olevat ryhmät.

Esitys: Kuullaan esitys, keskustellaan yhdessä ja merkitään tiedoksi.

Päätös: Kuultiin esitys, keskusteltiin yhdessä ja merkittiin tiedoksi.

6 Me puhumme teoin – valtioneuvoston rasminvastainen kampanja

Suomen valtion antirasistisen työn perustana toimii valtioneuvoston yhdenvertaisuustiedonannon toimeenpanohanke. Osana rasminvastaista toimenpideohjelmaa valtioneuvosto käynnistää rasminvastaisen *Me puhumme teoin* -kampanjan 27.8. Kampanja jatkuu vuoden loppuun, ja siihen voi liittyä mukaan syksyn aikana. Neuvottelukunta on saanut asiasta kirjeen, jossa pyydetään ehdotuksia Vantaan teoiksi.

Käsittely: Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta keskusteli teemasta, toi esille erilaisia näkökantoja ja teki ehdotuksensa Vantaan sitoumuksiksi. Todettiin mm, että ei ole yksimielisyyttä siitä, mikä näyttäytyy rasistisena toimintana, esimerkkinä HSL:n kampanja. Huomautettiin myös, että Rauhankasvatusinstituutti ja jotkut muut järjestöt tulevat mielellään vetämään teemasta keskustelutyöpajoja.

Esitys: Kuullaan esitys, keskustellaan yhdessä ja merkitään tiedoksi.

Päätös: keskusteltiin yhdessä ja koottiin seuraavat ehdotukset toimitettavaksi hallintoasiantuntija Meija Tuomiselle:

1. Vantaalla (kunta) otetaan mahdollisimman laajasti käyttöön anonyymi rekrytointi. Lisäksi kunta voisi antaa kannustimia yrityksille. Madalletaan myös suomen kielen osaamisen vaatimusta.
2. THL:n antirasistinen verkkokoulutus veloitteeksi kaikille työntekijöille.
3. Vantaa hakee mukaan antirasismien kiihdyttämöön
4. Kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus Vantaalla -koulutus, joka on jo Osumassa pakolliseksi työntekijöille.

Merkittiin päätös tiedoksi.

7. Pohdintaa neuvottelukuntien yhdistämisestä

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella on alustavasti alettu pohtia mahdollista alueen monikulttuurisuusasiain neuvottelukuntien yhdistämistä ensi toimintakaudella. Vantaan neuvottelukunnan näkemyksiä toivotaan päätöksenteon pohjaksi.

Käsittely: Keskustelussa pohdittiin neuvottelukuntien yhdistämistä eri näkökulmista ja tuotiin esille sekä myönteisiä puolia että huolia. Yleisesti ottaen neuvottelukuntien yhdistäminen sai kannatusta muun muassa seuraavin perustein:

- On parempi keskustella saman pöydän äärellä kuin kierrättää eri foorumien kautta.
- Toiminnallisesti kotoutuminen ja monikulttuurisuus ovat poikkileikkaavia teemoja, ja viranomaisia on sekä kunnassa että hv-alueella.
- Ihmiset eivät identifioitu hv-alueelle vaan kuntalaisiksi. Hyvinvointialueen monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta on liian pieni ja suljettu eikä vastaa tarkoitustaan.
- Yhteinen neuvottelukunta voisi antaa kannanottoja sekä hyvinvointialueelle että kaupunkien suuntaan.
- Myös rooli keskustelufoorumina on tärkeä. Keskustelua tarvitaan, jotta saadaan ajatuksia päätöksentekoon sekä laadukkaita ja punnittuja näkemyksiä parantamaan päätöksenteon laatua.

Kysymyksiä, joita heräsi:

- Miten kannanotto vaikuttaisi kaupunginhallituksessa, jos olisi yhteinen toimielin? Nyt vaikutetaan vantaalaisiin päättäjiin.
- Ehditäänkö käsittelemään asioita, jos meitä on enemmän pöydän ääressä?

- Entä Kerava?

Neuvottelukunta pohti hieman myös prosessia:

- Menisikö muutos hallintosäännön muutoksella?
- Yksi mahdollisuus olisi lakkauttaa hyvinvointialueen neuvottelukunta, ja tuoda hyvinvointialueelta edustus (jo nyt Vantaan mukassa on yksi hva:n edustaja).
- Kannattaisi pohtia myös kokoonpanon uudistamista ja saada mukaan enemmän kentän ääntä järjestöjen kautta.
- Asia päätettiin viedä omiin ryhmiin pohdittavaksi ja käsitellä seuraavassa kokouksessa 9.10.

Esitys: keskustellaan, kootaan näkemyksiä ja merkitään tiedoksi.

Päätös: keskusteltiin ja koottiin näkemyksiä. Päätettiin viedä asia omiin ryhmiin pohdittavaksi ja käsitellä seuraavassa kokouksessa 9.10. Merkittiin päätös tiedoksi.

8. Kaupungin toimialojen, Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ja poliisin ajankohtaiset asiat

Toimialojen ja poliisin edustajat kertovat lyhyesti monikulttuurisuusasiain neuvottelukuntaa mahdollisesti kiinnostavista ajankohtaisista asioista.

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala / Kasvupalvelut

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala

Kaupunkiympäristön toimiala

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue

Kotoutumista tukevien palveluiden palvelupäällikkö Minna Tuovinen kertoi, että kotoutumislain uudistuksen myötä hyvinvointialueella koetetaan miettiä erilaisia palveluprosesseja kuten palvelutarpeen arviointia yhteen kunnan prosessien kanssa hakien aitoa yhteistyötä. Hyvinvointialueen rahapulan vuoksi tehtävänkuvia ja prosesseja tarkastellaan, ja asiakkaille tullaan tarjoamaan enemmän ryhmämuotoista palvelua yksilöpalveluiden sijaan.

Itä-Uudenmaan poliisi

9. Tiedoksi merkittävät asiat

Vantaan kaupunki on jättänyt lausunnon työ- ja elinkeinoministeriölle lausuntopyynnöstä VN/24207/2023 luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle ulkomaalaislain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi.

Kaupunkiympäristön toimialan talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti ilmoitti, että toimialalta ei ole enää nimettyä edustajaa neuvottelukunnassa, vaan heitä voi kutsua esittelemään toimialalle kuuluvia asioita tarvittaessa.

Marek Aaltonen on eronnut neuvottelukunnasta. Tilalle Jarkko Haanpään varajäseneksi on nimetty Ari Jussila.

Lapsen oikeuksien seminaari järjestetään 19.11. klo 12–15 valtuustosalissa ja verkossa. Siellä kuullaan lasten, nuorten ja aikuisten ajatuksia jokaisen lapsen oikeudesta oppia. Puhujina muun muassa Leea Lakka, koululainen Aida, Vantaan nuorisovaltuuston edustajat ja Suomen UNICEFin hyvän tahdon lähettiläs Jaakko Saariluoma.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 19.34. Seuraava kokous pidetään keskiviikkona 9.10.2024 klo 17. Teemana on hyvät väestösuhteet.